

DIREKTĪVAS

PADOMES DIREKTĪVA (ES) 2018/2057

(2018. gada 20. decembris),

ar ko groza Direktīvu 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu attiecībā uz vispārējās apgrieztās maksāšanas kārtības pagaidu piemērošanu attiecībā uz preču piegādēm un pakalpojumiem, kuru vērtība pārsniedz konkrētu robežvērtību

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 113. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu ⁽¹⁾,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽²⁾,

saskaņā ar īpašu likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Komisija 2016. gada 7. aprīļa paziņojumā par rīcības plānu PVN jomā paziņoja nodomu nākt klajā ar priekšlikumu par galīgo tādu pievienotās vērtības nodokļa (PVN) režīmu uzņēmumu savstarpējai pārrobežu tirdzniecībai starp dalībvalstīm, kura pamata ir nodokļu uzlikšana pārrobežu preču piegādēm un pakalpojumu sniegšanai.
- (2) Ņemot vērā pašreizējo ar PVN saistītas krāpšanas apmēru un to, ka šāda krāpšana neskar visas dalībvalstis vienlīdz lielā mērā un ka līdz galīgā PVN režīma ieviešanai paies vairāki gadi, var būt nepieciešams veikt dažus steidzamus un konkrētus pasākumus.
- (3) Šajā sakarībā dažas dalībvalstis ir lūgušas atļaut uz laiku īstenot vispārēju apgrieztās maksāšanas kārtību ar konkrētu darījuma robežvērtību, tādējādi atkāpjoties no viena no pašreizējās PVN sistēmas vispārējiem principiem – sadalīto maksājumu sistēmas –, lai vērstos pret endēmisku karuselveida krāpšanu. Karuselveida krāpšana iespējama jo īpaši tāpēc, ka patlaban pastāv atbrīvojums preču piegādēm Kopienas iekšienē, kas ļauj iegādāties preces, nemaksājot PVN. Daudzi tirgotāji pēc tam izvairās no nodokļa maksāšanas, nesamaksājot nodokļu iestādēm no klientiem saņemto PVN. Tomēr minētajiem klientiem, kuru rīcībā ir derīgi rēķini, joprojām ir tiesības uz nodokļa atskaitīšanu. Tās pašas preces var piegādāt vairākas reizes, atkal iekļaujot no nodokļa atbrīvotas piegādes Kopienas iekšienē. Līdzīgu karuselveida krāpšanu var veikt arī ar pakalpojumu sniegšanu. Norādot nodokļa maksātāju, kam piegādā preces vai sniedz pakalpojumus, kā personu, kas atbild par PVN samaksu, atkāpe novērstu iespēju šādā veidā izvairīties no nodokļa maksāšanas.
- (4) Dalībvalstīm, kurās ir atšķirības nodokļu iestāžu spēju attīstīšanā, ir jāpieliek īpašas pūles attiecībā uz ar augstākām PVN likmēm saistītu krāpšanu un ieņēmumu zaudējumiem, lai ieviestu PVN režīmu, kā minēts Līguma par Eiropas Savienības darbību 27. panta pirmajā daļā.
- (5) Lai ierobežotu krāpniecības pārvirzi starp dalībvalstīm, dalībvalstīm, kuras atbilst noteiktiem kritērijiem attiecībā uz krāpšanas apmēru tajās (jo īpaši saistībā ar karuselveida krāpšanu) un kuras var pierādīt, ka citi kontroles pasākumi nav pietiekami minētās krāpšanas apkarošanai, būtu jāatļauj izmantot vispārēju apgrieztās maksāšanas kārtību. Turklāt tām būtu jānorāda, ka aplēstie guvumi no nodokļu saistību izpildes un iekasēšanas, ko paredz iegūt pēc vispārējās apgrieztās maksāšanas kārtības ieviešanas, pārsniegs aplēsto kopējo papildu slogu uzņēmumiem un nodokļu iestādēm, un ka uzņēmumiem un nodokļu iestādēm neradīsies izmaksas, kas ir augstākas par tām, kas radušās citu kontroles pasākumu piemērošanas rezultātā.

⁽¹⁾ 2018. gada 11. decembra atzinums (P8_TA(2018)0496).

⁽²⁾ 2017. gada 31. maija atzinums (OV C 288, 31.8.2017., 52. lpp.).

- (6) Ja dalībvalstis izvēlas piemērot vispārēju apgrieztās maksāšanas kārtību, tām šī kārtība būtu jāpiemēro visām tām preču piegādēm un pakalpojumu sniegšanai, kas nav pārrobežu un kas pārsniedz noteiktu darījuma robežvērtību. Vispārējas apgrieztās maksāšanas kārtības piemērošana nebūtu jāattiecinā tikai uz kādu konkrētu nozari.
- (7) Dalībvalstīm, kas izvēlas piemērot vispārēju apgrieztās maksāšanas kārtību, būtu jāievieš īpaši elektroniskās ziņošanas pienākumi nodokļa maksātājiem, lai nodrošinātu efektīvu vispārējas apgrieztās maksāšanas kārtības piemērošanas funkcionēšanu un uzraudzību. Tām būtu jāatklāj un jānovērš visi jaunie veidi, kā notiek izvairīšanās no nodokļa maksāšanas, piemēram, darījumu summas, kurai uzliek nodokli, mākslīga sadalīšana.
- (8) Lai varētu novērtēt, vai vispārējas apgrieztās maksāšanas kārtības ieviešana vienā dalībvalstī nerada krāpniecības pārvirzi uz citām dalībvalstīm, un lai varētu novērtēt to, cik lielā mērā varētu tikt traucēta iekšējā tirgus darbība, ir lietderīgi paredzēt īpašu pienākumu apmainīties ar informāciju starp dalībvalstīm, kas piemēro vispārēju apgrieztās maksāšanas kārtību, un tām, kas to nedara. Uz visu informācijas apmaiņu attiecas piemērojami personas datu aizsardzības un konfidencialitātes noteikumi, kuros paredz izņēmumus un ierobežojumus, lai aizsargātu dalībvalstu vai Savienības intereses nodokļu jomā.
- (9) Lai pārredzamā veidā novērtētu vispārējas apgrieztās maksāšanas kārtības piemērošanas ietekmi uz krāpnieciskām darbībām, minētajām dalībvalstīm iepriekš būtu jānosaka vērtēšanas kritēriji, lai varētu novērtēt krāpšanas apmēru pirms vispārējas apgrieztās maksāšanas kārtības piemērošanas un pēc tam.
- (10) Lēmumi, ar ko atļauj piemērot vispārējo apgrieztās maksāšanas kārtību, ietekmētu budžetu, un šāda ietekme vienai vai vairākām dalībvalstīm varētu būt būtiska. Tādēļ būtu jāpiesūta Padomei pilnvaras atļaut piemērot vispārējo apgrieztās maksāšanas kārtību.
- (11) Dalībvalstij, kas izvēlas piemērot vispārējo apgrieztās maksāšanas kārtību, būtu jālūdz Komisijai ierosināt piemērot vispārējo apgrieztās maksāšanas kārtību un jāsniedz attiecīgā informācija, lai Komisija varētu novērtēt šādu pieprasījumu. Vajadzības gadījumā Komisijai būtu jāspēj pieprasīt papildinformāciju.
- (12) Ņemot vērā negaidīto ietekmi, kāda vispārējās apgrieztās maksāšanas kārtības piemērošanai varētu būt uz iekšējā tirgus darbību tāpēc, ka ir iespējama krāpniecības pārvirze uz citām dalībvalstīm, kas nepiemēro vispārējo apgrieztās maksāšanas kārtību, Padomei būtu jāspēj kā aizsardzības pasākumu atcelt visus īstenošanas lēmumus, ar ko atļauj piemērot vispārējo apgrieztās maksāšanas kārtību. Tā kā situācijā, kad ir konstatēta būtiska negatīva ietekme uz iekšējo tirgu, ir ātri jāreaģē, būtu jāizmanto apgrieztās vienprātības balsojums.
- (13) Tā kā vispārējās apgrieztās maksāšanas kārtības ietekme nav droši paredzama, tās piemērošanai vajadzētu būt ierobežotai laikā.
- (14) Lai cieši uzraudzītu ietekmi uz iekšējo tirgu, visām dalībvalstīm vajadzētu – ja vispārējo apgrieztās maksāšanas kārtību izmanto vismaz vienā dalībvalstī – iesniegt ziņojumus Komisijai, lai būtu iespējams novērtēt vispārējas apgrieztās maksāšanas kārtības piemērošanas ietekmi uz krāpšanu, atbilstības nodrošināšanas izmaksām uzņēmumiem un krāpniecisko darbību pārvirzi.
- (15) Tādēļ būtu attiecīgi jāgroza Padomes Direktīva 2006/112/EK ⁽¹⁾,

IR PIENĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Direktīvā 2006/112/EK iekļauj šādu pantu:

“199.c pants

1. Atkāpjoties no 193. panta, līdz 2022. gada 30. jūnijam dalībvalsts var ieviest vispārējās apgrieztās maksāšanas kārtību attiecībā uz piegādēm, kas nav pārrobežu piegādes, ar noteikumu, ka par PVN nomaksu atbildīgā persona ir nodokļa maksātājs, kuram visas sniegtās preču piegādes un pakalpojumi pārsniedz darījuma robežvērtību 17 500 EUR.

⁽¹⁾ Padomes Direktīva 2006/112/EK (2006. gada 28. novembris) par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 347, 11.12.2006., 1. lpp.).

Dalībvalsts, kas vēlas ieviest vispārēju apgrieztās maksāšanas kārtību, atbilst visiem šādiem nosacījumiem:

- a) saskaņā ar metodi un skaitliskajiem rādītājiem, kas izklāstīti Komisijas publicētajā 2016. gada 23. augusta galīgajā 2016. gada ziņojumā par PVN iztrūkumu, PVN iztrūkums šajā dalībvalstī 2014. gadā – izteikts procentos no kopējām PVN saistībām – vismaz par 5 procentpunktiem pārsniedza Kopienas PVN iztrūkuma mediānu;
- b) pamatojoties uz ietekmes novērtējumu, kas pievienots tiesību akta priekšlikumam attiecībā uz šo pantu, karuseļveida krāpšanas apmērs tās kopējā PVN iztrūkumā pārsniedz 25 %;
- c) tā konstatē, ka citi kontroles pasākumi nav pietiekami, lai apkarotu karuseļveida krāpšanu tās teritorijā, jo īpaši šim nolūkam precizējot piemērotos kontroles pasākumus un konkrētus iemeslus, kāpēc tie nebija efektīvi, kā arī iemeslus, kāpēc administratīvā sadarbība PVN jomā ir izrādījusies nepietiekama;
- d) tā konstatē, ka aplēstie guvumi no nodokļu saistību izpildes un iekasēšanas, ko paredz iegūt pēc vispārējās apgrieztās maksāšanas kārtības ieviešanas, pārsniegs aplēsto kopējo papildu slogu uzņēmumiem un nodokļu iestādēm par vismaz 25 %; un
- e) tā konstatē, ka vispārējās apgrieztās maksāšanas kārtības ieviešana uzņēmumiem un nodokļu iestādēm neradīs izmaksas, kas ir augstākas par tām, kas radušās citu kontroles pasākumu piemērošanas rezultātā.

Dalībvalsts 3. punktā minētajam pieprasījumam pievieno PVN iztrūkuma aprēķinu, kas veikts saskaņā ar metodi un skaitliskajiem rādītājiem, kuri pieejami Komisijas publicētajā ziņojumā par PVN iztrūkumu, kā minēts šā punkta otrās daļas a) apakšpunktā.

2. Lai nodrošinātu efektīvu vispārējās apgrieztās maksāšanas kārtības piemērošanas funkcionēšanu un uzraudzību, dalībvalstis, kuras piemēro vispārējo apgrieztās maksāšanas kārtību, nosaka pienācīgus un efektīvus elektroniskās ziņošanas pienākumus visiem nodokļa maksātājiem un jo īpaši tiem nodokļa maksātājiem, kas piegādā vai saņem preces vai pakalpojumus, uz kuriem attiecas vispārējā apgrieztās maksāšanas kārtība.

3. Dalībvalstis, kas vēlas piemērot vispārēju apgrieztās maksāšanas kārtību, iesniedz Komisijai pieprasījumu un šādu informāciju:

- a) detalizēts pamatojums tam, ka ir izpildīti 1. punktā minētie nosacījumi;
- b) vispārējās apgrieztās maksāšanas kārtības piemērošanas sākuma datums un laikposms, uz kuru tā attiecas;
- c) darbības, kas jāveic, lai informētu nodokļa maksātājus par vispārējās apgrieztās maksāšanas kārtības piemērošanas ieviešanu; un
- d) detalizēts apraksts par 2. punktā minētajiem papildu pasākumiem.

Ja Komisija uzskata, ka tās rīcībā nav visas vajadzīgās informācijas, tā pieprasa papildu informāciju, tostarp pamatmetodes, pieņēmumus, pētījumus un citus pavaddokumentus, viena mēneša laikā pēc pieprasījuma saņemšanas. Pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts iesniedz prasīto informāciju viena mēneša laikā pēc paziņojuma saņemšanas.

4. Ja Komisija uzskata, ka minētais pieprasījums atbilst 3. punktā izklāstītajām prasībām, tad ne vēlāk kā trīs mēnešus pēc tam, kad tā ir saņēmusi visu vajadzīgo informāciju, tā iesniedz priekšlikumu Padomei. Padome, par šādu Komisijas priekšlikumu pieņemot vienprātīgu lēmumu, pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij var atļaut piemērot vispārēju apgrieztās maksāšanas kārtību. Ja Komisija uzskata, ka pieprasījums neatbilst 3. punktā izklāstītajām prasībām, tā tajā pašā termiņā savu pamatojumu paziņo pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij un Padomei.

5. Ja saskaņā ar šā punkta otro daļu ir konstatēta būtiska negatīva ietekme uz iekšējo tirgu, Komisija ne vēlāk kā trīs mēnešus pēc visas vajadzīgās informācijas saņemšanas ierosina, lai visi 4. punktā minētie īstenošanas lēmumi tiktu atcelti agrākais sešus mēnešus pēc tam, kad stājies spēkā pirmais īstenošanas lēmums, ar kuru dalībvalstij tika atļauts piemērot vispārēju apgrieztās maksāšanas kārtību. Uzskata, ka Padome ir pieņēmusi šādu atcelšanu, ja vien Padome vienprātīgi nenolemj noraidīt Komisijas priekšlikumu 30 dienu laikā pēc tam, kad Komisija to ir pieņēmusi.

Uzskata, ka būtiska negatīva ietekme ir tad, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

- a) vismaz viena dalībvalsts, kas nepiemēro vispārējo apgrieztās maksāšanas kārtību, informē Komisiju par to, ka tās teritorijā palielinājusies ar PVN saistīta krāpšana vispārējās apgrieztās maksāšanas kārtības piemērošanas dēļ; un

b) Komisija, tostarp pamatojoties uz šīs daļas a) apakšpunktā minēto dalībvalstu sniegto informāciju, konstatē, ka ar PVN saistītas krāpšanas pieaugums tās teritorijā ir saistīts ar vispārējās apgrieztās maksāšanas kārtības piemērošanu vienā vai vairākās dalībvalstīs.

6. Dalībvalstis, kas piemēro vispārējo apgrieztās maksāšanas kārtību, visām dalībvalstīm elektroniskā formātā iesniedz šādu informāciju:

- a) to personu vārdi un uzvārdi, pret kurām 12 mēnešu laikā pirms vispārējās apgrieztās maksāšanas kārtības piemērošanas sākuma datuma ticis ierosināts kriminālprocess vai administratīvais process par krāpšanu saistībā ar PVN; un
- b) to personu vārdi un uzvārdi, tostarp, juridisku personu gadījumā – to direktoru vārdi un uzvārdi –, kuru PVN reģistrācija minētajā dalībvalstī ir pabeigta pēc vispārējās apgrieztās maksāšanas kārtības ieviešanas; un
- c) to personu vārdi un uzvārdi, tostarp, juridisku personu gadījumā – to direktoru vārdi un uzvārdi –, kas divus taksācijas periodus pēc kārtas nav iesniegušas PVN deklarāciju pēc vispārējās apgrieztās maksāšanas kārtības ieviešanas.

Šīs daļas a) un b) apakšpunktā minēto informāciju iesniedz ne vēlāk kā trīs mēnešus pēc vispārējās apgrieztās maksāšanas kārtības ieviešanas, un to pēc tam atjaunina ik pa trim mēnešiem. Šīs daļas c) apakšpunktā minēto informāciju iesniedz ne vēlāk kā deviņus mēnešus pēc vispārējās apgrieztās maksāšanas kārtības ieviešanas, un to pēc tam atjaunina ik pa trim mēnešiem.

Dalībvalstis, kas piemēro vispārējo apgrieztās maksāšanas kārtību, iesniedz Komisijai starpposma ziņojumu ne vēlāk kā vienu gadu pēc vispārējās apgrieztās maksāšanas kārtības piemērošanas sākuma. Minētais ziņojums sniedz detalizētu novērtējumu par vispārējās apgrieztās maksāšanas kārtības efektivitāti. Triju mēnešu laikā pēc vispārējās apgrieztās maksāšanas kārtības piemērošanas beigām dalībvalstis iesniedz galīgo ziņojumu par tās vispārējo ietekmi.

7. Dalībvalstis, kuras nepiemēro vispārējo apgrieztās maksāšanas kārtību, iesniedz Komisijai starpposma ziņojumu par to, kāda ietekme to teritorijā ir vispārējās apgrieztās maksāšanas kārtības piemērošanai citās dalībvalstīs. Minēto ziņojumu Komisijai iesniedz trīs mēnešu laikā pēc dienas, kad būs apritējis vismaz gads kopš vispārējās apgrieztās maksāšanas kārtības piemērošanas vienā no dalībvalstīm.

Ja vismaz viena dalībvalsts piemēro vispārējo apgrieztās maksāšanas kārtību, dalībvalstis, kuras to sistēmu, līdz 2022. gada 30. septembrim iesniedz Komisijai galīgo ziņojumu par to, kāda ietekme to teritorijā ir vispārējās apgrieztās maksāšanas kārtības piemērošanai citās dalībvalstīs.

8. Ziņojumos, kas minēti 6. punktā, dalībvalstis novērtē vispārējās apgrieztās maksāšanas kārtības piemērošanas ietekmi, pamatojoties uz šādiem vērtēšanas kritērijiem:

- a) situācijas attīstība saistībā ar PVN iztrūkumu;
- b) situācijas attīstība saistībā ar krāpšanu PVN jomā, jo īpaši karuseļveida krāpšanu un krāpšanu mazumtirdzniecības līmenī;
- c) situācijas attīstība saistībā ar administratīvo slogu nodokļa maksātājiem;
- d) situācijas attīstība saistībā ar administratīvajām izmaksām nodokļu iestādēm.

9. Ziņojumos, kas minēti 7. punktā, dalībvalstis novērtē vispārējās apgrieztās maksāšanas kārtības piemērošanas ietekmi, pamatojoties uz šādiem vērtēšanas kritērijiem:

- a) situācijas attīstība saistībā ar krāpšanu PVN jomā, jo īpaši karuseļveida krāpšanu un krāpšanu mazumtirdzniecības līmenī;
- b) krāpniecības pārvirze no dalībvalstīm, kas piemēro vai ir piemērojušas vispārējo apgrieztās maksāšanas kārtību.”

2. pants

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro līdz 2022. gada 30. jūnijam.

3. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē, 2018. gada 20. decembrī

*Padomes vārdā –
priekšsēdētāja*
E. KÖSTINGER
